

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 22190/2022
19.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бранко Ивковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ... чији је пуномоћник Вера Баћковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 292/22 од 05.08.2022. године, у седници већа одржаној 19.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 292/22 од 05.08.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу, Судска јединица у Бајиној Башти П2 222/21 од 01.06.2022. године, првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да се измени став други правноснажне пресуде Основног суда у Лозници П2 213/2018 од 27.01.2021. године, да се дете странака мал. ћерка ВВ, рођена ...2016. године повери на старање, чување и васпитање тужилци – мајци АА, те да иста убудуће самостално врши родитељско право, на адреси тужиле у ..., као неоснован. Другим ставом изреке, обавезана је тужилка да тужиоцу плати трошкове парничног поступка у износу од 43.875,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 292/22 од 05.08.2022. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилка је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Указивање тужиле на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП је неосновано, јер у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона. Осим тога, ревизијски наводи тужиле којима се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП нису били предмет оцене овог суда, с обзиром на то да се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Лозници П2 213/2018 од 27.01.2021. године разведен је брак странака и одлучено да ће отац деце, овде тужени самостално вршити родитељско право над мал. децом, ГГ, рођеним ...2011. године и ВВ, рођеном ...2016. године, тужилца обавезана да доприноси издржавању и уређен начин одржавања личних односа тужилце као мајке са малолетном децом. Тужилца је 2018. године напустила брачну заједницу, у међувремену је засновала ванбрачну заједницу и са партнером живи у његовој кући у ..., запослила се и остварује месечна примања од око 40.000,00 динара. Тужени је у међувремену купио кућу, живи у заједници са сестром и зетом, који се према његовој деци односе као према својој и родитељску дужност врши савесно и одговорно. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад Ваљево, тужилца је мотивисана да самостално врши родитељско право над мал. ВВ, у чему је подржава и њен ванбрачни партнер и мал.дете је блиско и емоционално повезано са мајком. Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад Бајина Башта, мал. ВВ је изразила жељу да остане да живи са братом и оцем, као и са тетком и другим сродницима који се налазе у непосредној близини њеног оца, и несумњиво је утврђена жеља мал.ГГ и мал.ВВ да не желе да се раздвајају и да мал. ВВ жели да остане да живи са оцем и братом, те би свако њихово раздвајање, према налазу и мишљењу надлежног органа старатељства било контрапродуктивно и не би било у најбољем интересу деце. Према усаглашеном налазу и мишљењу Центра за социјални рад Ваљево и Центра за социјални рад Бајина Башта, у најбољем интересу мал. ВВ је да отац настави да самостално врши родитељско право, имајући у виду да је тужилци омогућено да дете преузима на начин како је то уврђено правноснажном судском одлуком и да са њом одржава контакт, у чему је тужени не онемогућава.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно је примењено материјално право када је одбијен као неоснован захтев тужилце, којим је тражила да се промени одлука о вршењу родитељског права у односу на малолетну ВВ.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и

предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Чланом 266. истог закона прописано је да у спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Чланом 67. Породичног закона, прописано је да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права, која се састоји од дужности старања о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбама члана 68.-74. Породичног закона, а суштина ових дужности права родитеља је добробит и најбољи интерес детета.

Породични закон не искључује могућност промене вршења родитељског права. Одлука о вршењу родитељског права може да се промени уколико су се значајније промениле околности након доношења те одлуке. Суд одлучујући о таквом захтеву је дужан да цени да ли је дошло до нових околности због којих је неопходно променити одлуку о вршењу родитељског права, при томе ценећи најбољи интерес детета. Најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а заштита интереса детета је одлучујућа околност која се цени приликом доношења одлуке о вршењу родитељског права, односно промене одлуке о вршењу родитељског права.

Када се пође од утврђеног чињеничног стања, да је правноснажном пресудом Основног суда у Лозници П2 213/2018 од 27.01.2021. године, малолетна ВВ поверена туженом на самостално вршење родитељског права, да оба родитеља поседују родитељске капацитете, да је мал. ВВ у разговору пред надлежним органом старатељства изразила жељу да остане да живи са оцем и братом и да не жели да се од њих раздваја, да је мајци омогућем контакт са мал.дететом и у чему је тужени не онемогућава, то Врховни касациони суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да није дошло до промењених околности, због којих би било потребно да се промени одлука о вршењу родитељског права у односу на ранију одлуку, којом је дете поверено оцу, овде туженом и правилно су одлучили нижестепени судови када су одбили, као неоснован, захтев тужиље.

Нису основани наводи ревизије којима се указује на садржину налаза и мишљења органа старатељства и предлог да се дете повери мајци на самостално вршење родитељског права, односно да се промени одлука о вршењу родитељског права, с обзиром да су нижестепени судови приликом одлучивања, осим мишљења мал.детета у ситуацији када је способно да исказе своје мишљење о томе са којим родитељем жели да живи, и које се изјаснило да жели да живи са оцем, ценили и налаз и стручно мишљење надлежног органа старатељства. Наиме, суд када је у питању најбољи интерес детета не опредељује само мишљење детета, већ и друге околности које се тичу узраста и пола детета, потреба детета, као и способност родитеља да задовољи потребе детета, што су нижестепени судови, а супротно ревизијским наводима, на правилан начин ценили и за своју одлуку дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд. Осим тога, имајући у виду да се од доношења претходне правноснажне одлуке о поверавању мал.детета на самостално вршење

родитељског права оцу (27.01.2021. године) до подношења тужбе у овој правној ствари (26.05.2021. године), а и након тога нису промениле околности које би оправдале измену те одлуке, а мајци је омогућен контакт са мал.дететом чиме ће у будућности њихово међусобни односи бити унапређени.

Ревизијски наводи којима се указује да су нижестепени судови пропустили да затраже одвојене налазе и мишљења органа старатељста из Бајине Баште и Ваљева, представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену је дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Осталим ревизијским наводима се указује на утврђено чињенично стање и исти не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање. Чињенични наводи тужиље не доводе у сумњу правилност примењеног материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона.

Из напред наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**